

Føroyar skjótt norðan fyri pólkringin og nærri Arktis

Jan Müller

08.04.2014 - 19:38

Oljan.fo

Tá landgrunsmark Føroya eftir øllum at døma verður flutt longur norður í næstum, fara Føroyar at liggja 15 til 16 fjórðingar norðan fyri pólkringin og koma tá at verða nærri Arktis. Óvist er um hetta kann fáa ein geopolitiskan týðning fyri Føroyar og kongaríkið.

Norðan fyri pólkringin

Við avgerðini hjá Landgrunsnevnd ST at staðfesta rættindi Føroya til eitt stórt øki norðan fyri Føroyar, eru Føroyar eisini komnar eitt vet nærri Arktis. Tvs. at tá landgrunsmarkið verður flutt einaferð í næstu framtíð koma Føroyar at liggja norðan fyri pólkringin.

Oljan.fo hevur biðið Martin Heinesen, jarðfrøðing og limur í Landgrunsnevnd ST og Bjørn Kunoy, doktara og formann í sendinevndini, sum samráddist við Landgrunsnevnd um krøv okkara til øki norðan fyri, um eina viðmerking til hetta.

Hvørgin teirra ynskir at gera viðmerkingar sum so men kunnu bara vátta, at tá landgrunsmarkið er komið uppá pláss, so eru Føroyar norðan fyri pólkringin.

Tvs. at hóast Føroyar longu eru at meta um partur av Arktis, so vilja vit við nýggju staðfestingini fysiskt koma at liggja norðan fyri pólkringin.

Enn er einki formaliserað við ytra landgrunsmarkinum norðanfyri, men tilmælið frá Landgrunsnevndini hjá ST røkkur langt norður um pólkringin, og í veruleikanum fer semjumarkið við grannalondini eitt vet norður um - pólkringurin er á $66^{\circ} 33' 44''$ N, meðan norðasta punktið í okkara øki sambært semjuni er á $66^{\circ} 49' 15.75''$ N. Hvør breiddarminuttur røkkur ein fjórðing (1852 m) suður-norður, so vit røkka millum 15 og 16 fjórðingar norðurum.

Rættindi okkara eru staðfest, men hetta er sum sagt ikki formaliserað við eini marknalinju enn. Hinvegin kunnu vit bara vóna, at tað ikki ganga nógvir mánaðar til, at hetta er gjørt. Hetta er jú partvíst tengt at viðgerðini av íslenska kravinum.

Fleiri allýsingar verða annars nýttar í sambandi við at avgera, hvat er arktiska økið. Harímillum er pólkringurin ella polarsirkulin ein teirra.

Vísandi til hesa allýsing er greitt, at við støði í viðmælunum frá CLCS - saman við 2006 semjuni - fara Føroyar at uppfylla ta allýsingina, eftirsum at landgruns-løgdømi Føroya fer at røkka norður um polarsirkulin. Hinvegin fella Føroyar longu í verandi legu í arktisku allýsingina hjá Arktiska ráðnum skilur oljan.fo.

Her kann leggjast aftrat, at tá Ann Andreasen, búsitandi í Uummannaq, var vertur fyri Ban Ki-moon herfyri, skal hon hava nevnt CLCS viðmælini í sambandi við kravøki Føroya, og lýsti í hesum sambandi Føroyar sum "arctic corridor". Hetta má sigast at vera ein áhugaverdur vinkul.

Nú so nógv verður tosað um Arktis og geopolitiska týðningin hetta økið hevur og fer at fáa fyri londini í Arktis, so kundi hóskandi verið spurt, um økingin av landgrunni okkara fer at fáa nakran geopolitiskan týðning. Neyvan her og nú men hvør veit, kanska í framtíðini.

Uppá sikt kann hetta verða nýtt sum eitt kort í hondini hjá ríkinum. Økið kann goyma virðismiklar ressourcur, og tá er innlýsandi, at økið automatisk fær politiskan týðning í tilfeingishøpi, hernaðarhøpi, búskaparhøpi og politiskum høpi.

